

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 18.04.1990, sp. zn. 2 Tzf 4/90, ECLI:CZ:NS:1990:2.TZF.4.1990.1

Číslo: 18/1991

Právní věta: Zákonný znak obohatenie iného uvedený v § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. v znení účinnom do 1. 7. 1990, je naplnený aj obohatením bližšie neurčenej osoby alebo skupiny osôb.

Soud: Nejvyšší soud ČSFR

Datum rozhodnutí: 18.04.1990

Spisová značka: 2 Tzf 4/90

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Podvod, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1
§ 250

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor ČSFR v prospech obvineného Ing. B. B., Najvyšší súd ČSFR zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR z 3. novembra 1989 sp. zn. 4 To 40/89 a rozsudok Mestského súdu v Bratislave z 22. septembra 1989 sp. zn. 1 T 8/89 v časti týkajúcej sa tohto obvineného a mestskému prokurátorovi v Bratislave prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. 11. 1989 sp. zn. 4 To/89 bol Ing. B. B. uznaný za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že ako vedúci Krajskej prevádzky odborového podniku Klenoty Bratislava potom, ako boli 5. 12. 1985 dodané oblasťným závodom Kara Praha dodacím listom č. 7405 a faktúrou č. 20708 do predajne prevádzkovej jednotky č. 10-872-10 Rotunda Bratislava dámske perziánové kožuchy, ktoré sa začali predávať dňom 2. 1. 1986, požiadal prípisom z 27. 2. 1986 Ing. J. K., pracovníka o. p. Klenoty o dodatočné zaradenie ďalších tovarov, a to menovite predmetov dlhodoberej spotreby, poškodených drevených a kovových dielcov, kožušinových kabátov a čapíc do preceňovacej akcie v rámci pôvodného príkazu generálneho riaditeľa č. 3/86 vydaného 19. 2. 1986 na vykonanie súpisu a nového ocenenia vybraných druhov partiového tovaru; v rozpore s týmto rozhodnutím a platným predpisom KB 1/74 pre činnosť na úseku partiového tovaru a neplnohodnotného tovaru a tým, že k dodatočnému preceneniu drahších kožušinových výrobkov na

predajni Rotunda nemal súhlas nadriadeného orgánu, prikázal svojim podriadeným, aby v prevádzkovej jednotke č. 10-872-10 Rotunda Bratislava vykonali zníženie cien perziánových kožuchoch a čapíc o 50 % a tieto po precenení ihneď odpredali, čím došlo k obohateniu osôb, ktoré tovar kúpili za stanovené znížené ceny určené obvineným a ku spôsobeniu škody o. p. Klenoty Bratislava (ďalej len Klenoty) vo výške najmenej 327 210,- Kčs.

Za tento trestný čin mu podľa § 132 odst. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov so zaradením do prvej nápravno- výchovnej skupiny a trest zákazu činnosti vykonávať riadiacu funkciu v socialistickom obchode a službách na dobu štyroch rokov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol takto podľa § 259 odst. 3 Tr. por. potom, čo na základe obvineného Ing. B. B. a jeho matky A. B. zrušil podľa § 258 odst. 1 písm. b), d), odst. 2 Tr. por. rozsudok Mestského súdu v Bratislave z 22. 9. 1989 sp. zn. 1 T 8/89 v časti týkajúcej sa tohto obvineného.

Proti rozsudku Najvyššieho súdu SR podal generálny prokurátor ČSFR sťažnosť pre porušenie zákona v prospech obvineného Ing. B.

Odvolaciemu súdu vytýka, že rozhodol bez ujasnenia si motívu konania obvineného Ing. B. B., čím spochybnil aj správnosť použitej právnej kvalifikácie činu. Doposiaľ nie je zrejmé, či obvinený chcel obohatiť seba alebo niekoho iného, prípadne či úmyselne nerešpektoval prevádzkovej predpis KB-1/74 a cenový vestník č. 08/80.

Pôvodné obvinenie Ing. B. B. spočívalo v tom, že podvodne dosiahol zníženie cien kožuchoch o 50 %, aby takto zlacnený tovar mohol predávať „vybraným osobám“. Keďže sa nezistil konkrétny prípad, v ktorom by tento obvinený sprostredkoval predaj kožuchoch, Mestský súd v Bratislave v prvom rozsudku z 2. 5. 1989 uznal obvineného Ing. B. B. za vinného v podstate tým, že nerešpektoval platné predpisy o preceňovaní tovaru a bez rozhodnutia generálneho riaditeľa o. p. Klenoty nad rámec jeho príkazu č. 3/86 nariadil v marci 1986 preceňovanie ďalšieho tovaru tak v prevádzkovej jednotke Rotunda v Bratislave ako i v ďalších prevádzkových jednotkách jemu podriadených, s pokynom znížiť MOC tohto tovaru o 50 %, čím došlo k odčerpaniu prostriedkov z rizikového fondu a spôsobeniu škody o. p. Klenoty v sume 536 238,55,- Kčs. Konanie obvineného kvalifikoval ako trestný čin porušovania povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie podľa § 129 odst. 1, 2 Tr. zák.

Uznesením Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 1989 sp. zn. 4 To 21/89 bol uvedený rozsudok mestského súdu podľa § 258 odst. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušený a vec vrátená tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolací súd považoval za nesprávny názor mestského súdu, že škoda vzniklá na majetku v socialistickom vlastníctve neoprávneným precenením tovaru nebola spôsobená podvodným konaním v zmysle § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

Mestský súd, prihliadajúc na názor vyslovený odvolacím súdom, že zákonný znak „obohatenie iného“ uvedený v § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. je naplnený aj obohatením bližšie neurčenej alebo skupiny osôb, rozsudkom z 22. 9. 1989 sp. zn. 1 T 8/89 uznal obvineného Ing. B. za vinného v rozsahu precenenia perziánových kožuchoch a čapíc v predajni Rotunda v Bratislave a ustálil škodu vo výške 333 370,- Kčs. Jeho konanie kvalifikoval ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 Tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní osem a pol roka so zaradením do druhej nápravno- výchovnej skupiny (§ 39a odst. 3 Tr. zák.) a zákaz činnosti vykonávať funkciu v socialistickom obchode na dobu štyroch rokov.

Generálny prokurátor ČSFR ďalej poukazuje neobhajobu obvineného, že interný predpis KB-1/74 neporušil, lebo k preceneniu nad rámec príkazu generálneho riaditeľa mal súhlas Ing. J. K. - pracovníka nadriadeného orgánu, ktorý túto skutočnosť potvrdil. Tiež bývalý generálny riaditeľ o. p.

Klenoty J. A. vo svojich výpovediach pripustil, že s ním Ing. J. K. prejednal návrh obvineného na precenenie.

Záver o podvodnom konaní obvineného vychádza len zo zistenia formálnych porušení predpisov a pri posudzovaní materiálnej podmienky precenenia sa neprihliadalo na skutočnosť, že išlo o desať rokov staré a nemoderné kožuchy.

Sťažovateľ má tiež zato, že pre posúdenie otázky, či došlo k obohateniu zákazníkov a či rozdiel pri znížení cien kožuchov je skutočnou škodou obchodnej organizácie, bolo potrebné zistiť aj stupeň znehodnotenia kvality kožuchov. Dokazovanie sa malo zamerať na objasnenie hmotnej zainteresovanosti krajskej prevádzky podniku Klenoty na obrátkovosti tovaru a potom uvážiť, či obvinený precenením nesledoval vytvorenie lepších predpokladov pre splnenie plánovaných úloh prevádzky.

Z uvedeného dôvodov generálny prokurátor ČSFR navrhol, aby Najvyšší súd ČSFR po vyslovení, že napadnutým rozsudkom Najvyššieho súdu SR a v konaní mu predchádzajúcom bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5 a § 259 odst. 3 Tr. por. v neprospech obvineného Ing. B. B., tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil Mestskému súdu v Bratislave na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky preskúmal podľa § 267 odst. 1, 2 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu SR ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Je potrebné prisvedčiť sťažnosti pre porušenie zákona, že doterajšom konaní nebola venovaná náležitá pozornosť objasneniu motívu konanie obvineného Ing. B. B. Nasvedčuje tomu aj skutočnosť, že v jednotlivých rozhodnutiach či už mestského súdu alebo Najvyššieho súdu SR bolo jeho konanie rozdielne právne hodnotné buď ako trestný čin porušovania povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie podľa § 129 Tr. zák. alebo ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák. práve preto, že doposiaľ neboli vykonané všetky dostupné dôkazy potrebné na preverenie obhajoby obvineného a na objasnenie i subjektívnej stránky jeho konania.

Ustanovenie § 132 odst. 1 písm. c) Tr. por. postihuje konanie, ktoré má charakter podvodu ku škode majetku v socialistickom vlastníctve. Podvodné konanie smeruje k obohateniu páchatela alebo inej osoby, pričom, ako správne uvádza Najvyšší súd SR, nemusí ísť o osobu alebo skupinu osôb konkrétne určenú. Zo zákonného znaku „iného obohatí“ v ustanovení postihujúcom podvodné konanie totiž nevyplýva, že by sa úmysel obvineného musel vzťahovať len na konkrétne určenú osobu. Preto je tento znak naplnený aj u bližšie nešpecifikovanej osoby akou je aj zákazník.

Ďalej sa Najvyšší súd ČSFR zaoberal ostatnými nedostatkami doterajšieho konania a tým, v ktorom smere je potrebné dokazovanie doplniť.

Poznámky pod čiarou:

1) *výklad tohto znaku sa vzťahuje aj na ustanovenie § 250 odst. 1 Tr. zák.*